

การแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด

นายบุญยวัฒน์ ภาวะเวกพันธ์ุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROCEDURE OF CONVERSION OF PUBLIC LIMITED COMPANY
INTO PRIVATE LIMITED COMPANY

Mr Boonyawat Karavekphand

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

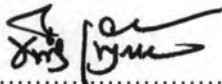
Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

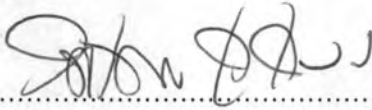
500695

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด
โดย นายบุญวัฒน์ การะเวกพันธ์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร

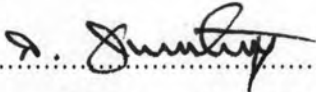
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

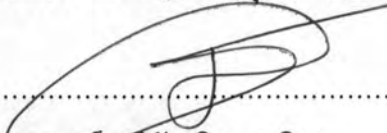

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย)

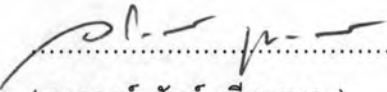
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สำเรียง เมฆเกรียงไกร)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์พิเศษสุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุทธิชัย จิตรวานิช)

..... กรรมการ
(อาจารย์วัฒน์ เทียนหอม)

บุญวัฒน์ การะเวกพันธุ์ : การแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด.
(PROCEDURE OF CONVERSION OF PUBLIC LIMITED COMPANY INTO PRIVATE
LIMITED COMPANY) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ลำเรียง เมฆเกรียงไกร , 164 หน้า.

พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มุ่งส่งเสริมตลาดทุนโดยอนุญาตให้บริษัทจำกัดที่ต้องการระดมเงินทุนจากภาคประชาชนแปรสภาพหรือเปลี่ยนสถานะเป็นบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อนำเงินมาใช้ในการบริหารจัดการให้ได้ผลกำไร แต่ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทมหาชนจำกัดที่ไม่ประสงค์จะดำรงสถานะในรูปแบบดังกล่าวและต้องการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด กฎหมายยังไม่อนุญาตให้ดำเนินการได้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการของบริษัทและไม่สะท้อนหลักธรรมชาติขององค์กรธุรกิจที่จะต้องเลือกสถานะที่เหมาะสมสำหรับการสร้างกำไรสูงสุด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาให้เห็นถึงข้อดีและข้อเสียของการนำมาตราการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดมาใช้ในประเทศไทย มาตราการในการนำมาใช้ให้เกิดความเหมาะสม ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายต่อไป

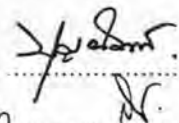
จากการวิจัยพบว่า การนำมาตราการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดมาใช้ย่อมเป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจตามความประสงค์ของผู้ถือหุ้นของบริษัท ที่อาจมองว่าบริษัทไม่ได้รับประโยชน์จากการดำรงสถานะในรูปของบริษัทมหาชน ลักษณะดังกล่าวเป็นการสร้างความยืดหยุ่นและคล่องตัวให้แก่องค์กรต่างๆ ในการเลือกสถานะที่เหมาะสมและสร้างประโยชน์ให้แก่องค์กรและผู้เกี่ยวข้องของบริษัท พร้อมกันนี้ได้เสนอมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดในประเทศไทย ดังนี้

(1) บริษัทมหาชนจำกัดที่ประสงค์จะแปรสภาพจะต้องไม่มีหลักทรัพย์ที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ และจะต้องขอมติพิเศษให้แปรสภาพจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(2) เนื่องจากการแปรสภาพจากองค์กรขนาดใหญ่ที่มีกฎระเบียบที่เข้มงวดสูงองค์กรขนาดเล็กที่ระเบียบกฎเกณฑ์ไม่เข้มงวดนัก อีกทั้งการบริหารจัดการมีข้อจำกัดมากกว่า ย่อมมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท ได้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัท เจ้าหนี้และผู้ถือหุ้นกู้ ผู้ถือหลักทรัพย์แปลงสภาพ รวมถึงลูกจ้างของบริษัท ดังนั้นกฎหมายจะต้องมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ อาทิเช่นการพิจารณาถึงเงื่อนไขในการดำรงสถานะเป็นบริษัทมหาชนก่อนการแปรสภาพ การคุ้มครองผู้ถือหุ้นที่ไม่เห็นด้วยกับการแปรสภาพ การคุ้มครองเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้นกู้ของบริษัทซึ่งการแปรสภาพอาจส่งผลกระทบต่อชำระหนี้ การกำหนดสิทธิของผู้ถือหลักทรัพย์แปลงสภาพซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่ไม่อาจมีได้ในบริษัทจำกัด การคุ้มครองลูกจ้างหรือพนักงานของบริษัทที่อาจถูกเลิกจ้าง เป็นต้น

(3) บริษัทจะต้องจัดให้มีการประชุมอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัทให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่ใช้บังคับกับบริษัทจำกัดกำหนดไว้ รวมถึงการเลือกตั้งกรรมการและผู้สอบบัญชีของบริษัทจำกัด และจะต้องนำความทั้งหมดไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท การแปรสภาพจึงมีผลสมบูรณ์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติ.....
ปีการศึกษา.....2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4786266634 : MAJOR LAWS

KEY WORD: CONVERSION/PUBLIC LIMITED COMPANY/PRIVATE LIMITED COMPANY

BOONYAWAT KARAVEKPHAND : PROCEDURE OF CONVERSION OF PUBLIC LIMITED COMPANY INTO PRIVATE LIMITED COMPANY. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SAMRIENG MEKKRIENGKRAI , 164 pp.

Intending to promote capital market, Public Limited Company Act of B.E. 2535 allows a private limited company, which desires to mobilize funds from public, to convert or change its status into public limited company to utilize money for profit. On the other hand, the public limited company which desires to return its status into private limited company is unable to do so due to no permission by law. As a result, it may obstruct the operation of the company as well as not reflect the nature of business organization which has to choose the suitable structure for the maximum profit.

This thesis aims to study the advantages and disadvantages of application of conversion of public limited company into private limited company in Thailand. It purposes to find the clear, efficient, and appropriate measure as a guideline for further enactment.

From the study, it is found out that the conversion of public limited company into private limited company is benefit for the business especially for the shareholder who opines that the company should not be a public limited company. This will make the company more flexible. Additionally, it suggests the legal measure regarding the conversion as follows:

(1) The public limited company which desires to convert shall not have any securities traded in any stock market and shall obtain shareholders' approval by special resolution for alteration.

(2) The interested persons such as shareholders, creditors, bondholders, convertible securities holders and employees will undoubtedly have effects from the alteration from a large organization with strict regulation to a smaller and less-regulated company. Moreover, the management is more limitation; therefore, it should provide some protection to them such as the duration clause about being a public limited company before conversion, the protection to the shareholders who raise an objection to the conversion, the protection to creditors and bondholders who may be affected on the payment of debts, the prescription of convertible securities holders' right and the protection to employees who may be laid off.

(3) The company shall call another meeting for reviewing of Memorandum of Association and Articles of Association. They shall be suitably amended to comply with the applicable law and to include the election of directors and auditor. Thereafter they shall be filed with the Registrar in order to complete the conversion.

Field of study.....Laws..... Student's signature:.....B. Karavekphand.....
Academic year.....2007..... Advisor's signature:.....S. [Signature].....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ เสตเสถียร ที่ได้กรุณาเสียสละเวลารับเป็น ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อท้วงติงอันเป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ โดยความกรุณาของท่านโดยแท้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สำเริง เมฆเกรียงไกร เป็นอย่างสูงที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้เขียน และได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนชี้แนะในการหาคำตอบให้กับปัญหาต่าง ๆ ที่มีขึ้นในระหว่างที่ได้จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์(พิเศษ)สุชาติ ธรรมมาพิทักษ์กุล, อาจารย์สุทธิชัย จิตรวานิช และอาจารย์วสันต์ เทียนหอม ที่กรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ให้คำแนะนำ ชี้แนะประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อท้วงติงอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก รวมถึงตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขร่างวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนอย่างละเอียดอันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาของผู้เขียน รวมทั้งขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนด้วยดีตลอดมา รวมทั้งเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เขียน ตลอดจนเพื่อน ๆ ผู้ศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายเอกชนและธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสาววิภาพร พารักษา และเพื่อนร่วมงานที่กรมสอบสวนคดีพิเศษทุกท่านที่คอยสอบถามแนะนำ ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด และขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 สภาพและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2. สมมุติฐานของการวิจัย.....	3
	1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
	1.4 ขอบเขตในการศึกษา.....	3
	1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
	1.6 วิธีการศึกษาและวิจัย.....	4
2	องค์กรธุรกิจประเภทบริษัทในประเทศไทยและแนวความคิดในการแปรสภาพบริษัท.....	6
	2.1 นิยามความหมายและลักษณะของบริษัทในประเทศไทย.....	6
	2.2 รูปแบบบริษัทในประเทศไทย.....	10
	2.2.1 บริษัทจำกัด.....	10
	2.2.2 บริษัทมหาชนจำกัด.....	11
	2.2.3 บริษัทจดทะเบียน.....	17
	2.3 ความแตกต่างระหว่างบริษัทจำกัด บริษัทมหาชน และบริษัทจดทะเบียน.....	21
	2.4 โครงสร้างและการจัดการบริษัท.....	27
	2.4.1 ผู้มีส่วนได้เสียในบริษัท.....	28
	2.4.1.1 ผู้ถือหุ้น.....	28

2.4.1.2	เจ้าหนี้.....	30
2.4.1.3	ผู้ถือหลักทรัพย์ประเภทอื่น.....	32
2.4.1.4	ลูกจ้าง.....	34
2.4.1.5	ลูกค้าและชุมชน.....	35
2.4.2	การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อสถานะและโครงสร้างของบริษัท.....	36
2.4.2.1	การเพิ่มทุนและการลดทุน.....	37
2.4.2.2	การควบบริษัท.....	40
2.4.2.3	การแปรสภาพบริษัท.....	42
2.5	แนวความคิดในการแปรสภาพบริษัท.....	45
2.6	หลักการที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียในบริษัท.....	47
2.6.1	หลักการดำรงรักษาทุนของบริษัท.....	47
2.6.2	หลักการเปิดเผยข้อมูล.....	48
2.6.3	หลักการซื้อหุ้นคืน.....	49
3	การแปรสภาพบริษัทมหาชนเป็นบริษัทจำกัดในต่างประเทศ.....	53
3.1	ประเทศอังกฤษ.....	53
3.1.1	รูปแบบและลักษณะขององค์กรธุรกิจ.....	53
3.1.1.1	บริษัทเอกชน.....	55
3.1.1.2	บริษัทมหาชน.....	56
3.1.1.3	ความแตกต่างระหว่างบริษัทเอกชนและบริษัทมหาชน.....	58
3.1.2	การแปรสภาพบริษัทมหาชนเป็นบริษัทเอกชน.....	60
3.1.2.1	ประเภทของการแปรสภาพ ขั้นตอนและวิธีการ.....	61
	(1) การแปรสภาพโดยความสมัครใจ.....	61
	ก. เงื่อนไขในการแปรสภาพ.....	61
	ข. การคัดค้านมติการแปรสภาพ.....	63
	ค. เรื่องที่ต้องแจ้งต่อนายทะเบียนบริษัท.....	65
	ง. เอกสารประกอบการจดทะเบียนแปรสภาพ.....	66
	จ. ผลการจดทะเบียน.....	66

(2) การแปรสภาพโดยบทบัญญัติของกฎหมาย.....	67
ก. การแปรสภาพเนื่องจากศาลมีคำสั่งให้ลดทุนของบริษัท...	68
(1) เงื่อนไขในการแปรสภาพ.....	68
(2) ขั้นตอนและวิธีการในการแปรสภาพ.....	70
ข. การแปรสภาพเนื่องจากกฎหมายกำหนดให้บริษัท	
ดำเนินการตัดหุ้นทิ้ง.....	71
(1) เงื่อนไขในการแปรสภาพ.....	72
(2) ขั้นตอนและวิธีการในการแปรสภาพ.....	72
(3) ความแตกต่างของการแปรสภาพโดยความสมัครใจ	
และการแปรสภาพโดยบทบัญญัติของกฎหมาย.....	72
3.1.2.2 ผลจากการแปรสภาพ.....	73
3.1.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรสภาพ.....	74
3.2 ประเทศฝรั่งเศส.....	76
3.2.1 รูปแบบและลักษณะขององค์กรธุรกิจ.....	76
3.2.1.1 บริษัทจำกัดโดยทั่วไป (S.A.R.L.).....	77
3.2.1.2 บริษัทมหาชน (S.A.).....	79
3.2.2 การแปรสภาพบริษัทมหาชนเป็นบริษัทจำกัดโดยทั่วไป.....	81
3.2.2.1 ขั้นตอนและวิธีการ.....	81
(1) เงื่อนไขโดยทั่วไป.....	82
(2) เงื่อนไขเฉพาะ.....	82
(3) เงื่อนไขพิเศษ.....	85
3.2.2.2 ผลจากการแปรสภาพ.....	86
(1) ผลต่อบริษัทและคณะกรรมการบริษัท.....	86
(2) ผลต่อบุคคลที่ 3.....	88
3.2.2.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรสภาพ.....	88
(1) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์.....	88
(2) หน่วยงานทางทะเบียนและศาลพาณิชย์.....	90
3.3 วิเคราะห์ความเหมือนและความแตกต่างของการแปรสภาพบริษัทมหาชนเป็นบริษัท	
เอกชนหรือบริษัทจำกัดระหว่างประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส.....	91

4	วิเคราะห์การนำมาตรการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดมาใช้ในประเทศไทย.....	93
4.1	ความเป็นมาของการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด.....	93
4.2	ข้อดีและข้อเสียของการนำมาตรการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดมาใช้ในประเทศไทย.....	94
4.3	วิเคราะห์ขั้นตอนและวิธีการในการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดในประเทศไทย.....	96
4.3.1	การเพิกถอนหลักทรัพย์.....	96
4.3.2	การประชุมเพื่อลงมติ.....	99
4.3.3	การแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับบริษัท.....	101
4.3.4	การแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้สอบบัญชี.....	104
4.3.5	การจดทะเบียน.....	105
4.4	ปัจจัยที่จะต้องพิจารณาในการแปรสภาพบริษัทมหาชนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด.....	106
4.4.1	ระยะเวลาในการดำรงสถานะเป็นบริษัทมหาชนจำกัด.....	106
4.4.2	การคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นฝ่ายข้างน้อย.....	107
4.4.3	ความยินยอมของเจ้าหนี้และผู้ถือหุ้นกู้.....	113
4.4.4	สิทธิของผู้ถือหลักทรัพย์ประเภทที่ไม่มีในบริษัทจำกัด.....	117
4.4.5	สิทธิของลูกจ้าง.....	118
4.5	วิเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรสภาพในประเทศไทย.....	120
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	124
5.1	บทสรุป.....	124
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	127
	รายการอ้างอิง.....	132

ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก. - ร่างพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่..) พ.ศ.	140
ภาคผนวก ข. - COMPANIES ACT 2006 PART 7 : RE-REGISTRATION AS A MEANS OF ALTERING A COMPANY'S STATUS.....	143
- FRENCH COMMERCIAL CODE SECTION VI : CONVERSION OF PUBLIC LIMITED COMPANY.....	162
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	164